

býti majitelem částky skoro půlmilionové, a proto nalézací soud shledal v jednání obžalovaného pouze pokus s prostředkem relativně nezpůsobilým. Právně vytýká zmateční stížnost, uplatňující zmatek čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., že tyto úvahy jsou právně pochybenými. Podstata podvodu a také podstata nedokonaného podvodu předpokládá, že jednání pachatelovo bylo způsobilým vyvolati omyl a prostředkem omylu poškoditi něčí práva. Než tuto způsobilost lze pojmově vyloučiti jen tehdy, když bylo k oklamání použito prostředku, jakým zamýšlený účel nikdy, za žádných okolností způsoben býti nemůže, tedy prostředku v tom směru úplně a nepodmíněně (in abstracto) nezpůsobilého. Stačí tudíž povšechná možnost škody, třebaže v konkrétním případě zvláštní vlastnosti speciálního prostředku, nebo zvláštními poměry jednotlivce, vůči němuž bylo prostředku použito, bránily účinnosti všeobecné povahy jednání pachatelova, takže pro tyto vlastnosti i poměry zamýšlený bezprávný účinek škody, po případě již omylu nenastal. Je zřejmé, že vývody nalézacího soudu neuplatňují abstraktní nezpůsobilosti podvodného jednání s hlediska Šu 197 tr. zák. Neboť uplatňují pouze, že vzhledem ku zvláštním zřízením a předpisům jak Občanské záložny, tak poštovního úřadu, nemohla nastati škoda ani případným oklamáním nějakého zřízence, a že vzhledem ke zvláštním vadám padělané stvrzenky, v tomto případě použité, stačil menší, než v jiných případech stupeň pozornosti i opatrnosti, by padělání bylo poznáno. Ostatně otázku, zda padělání veřejné listiny, jakou jest nepochybně stvrzenka poštovního úřadu o složení určité částky, jest sama o sobě (in abstracto) způsobilým prostředkem ku spáchání podvodu, je řešena již zněním Šu 199 d) tr. zák. Absolutní způsobilost tu ostatně rozsudek sám uznává, považuje jednání obžalovaného pouze za pokus s prostředkem r e l a t i v n ě nezpůsobilým. Právě z toho, že překážky, které bránily v tomto případě úspěchu, týkají se jen konkrétního případu, kdežto jednání obžalovaného, kdyby bylo šlo o osoby méně opatrnější a kdyby nebylo zařízení neb předpisů soudem zjištěných, jak u záložny tak u poštovního úřadu, by neminulo se s úspěchem, jest nade vší pochybnost zřejmo, že v tomto případě nebylo použito prostředku absolutně nezpůsobilého. Nutno tedy okolnosti, bránící v tomto případě trestnému výsledku, s nímž obžalovaný nepočítal, považovati za překážky ve smyslu Šu 8 tr. zák.

Čís. 1469.

Trestání válečné lichvy (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

»Nájemným« dlužno rozuměti veškeru úplatu za užívání bytu. Spadá sem též o d s t u p n é, bylo-li poskytnuto za účelem zvýšení nájemného.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1924, Kr I 299/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Plzni ze dne 23. února 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle Šu 8 odstavec třetí zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Dovolávajíc se důvodů zmatečnosti čís. 9 a) a 10 Šu 281 tr. ř., správně jen čís. 9 a), namítá stížnost, že čin, z něhož jest obžalovaný viněn, nezakládá skutkové podstaty přečinu dle Šu 8, odstavec třetí zákona o lichvě, protože odstupné 10.000 Kč, z jehož požadování a přijetí jest obžalovaný viněn, nelze zahrnouti pod pojem »nájemného«, o kterém jediné mluví § 8, odstavec třetí zákona lichevního. Jednání obžalovaného jest prý pouze přestupkem správním dle Šu 20 zákona ze dne 27. dubna 1922, čís. 130 sb. z. a n. Leč vývody stížnosti nejsou s to, otřásti správností stanoviska nalézacího soudu. Sdíleti dlužno naopak náhled jeho, že výrazem »nájemné« dlužno rozuměti vůbec každou úplatu za přenechání bytu k užívání. Na tom, pod jakým názvem a titulem se za pronajmutí nemovitosti, zde bytu, žádá zřejmě přemrštěná úplata, nezáleží a nerozhoduje též, za jakých modalit se poskytování přemrštěné úplaty děje, zda najednou či v opakujících se částkách, zda současně s nájemným či jinak; stačí, že t. zv. odstupné dle celého stavu věci mohlo doplniti dosavadní nízké nájemné. Nalézací soud poukázal správně na výslovný předpis Šu 18° zákona o lichvě, dle něhož při posuzování otázky zřejmě přemrštěné ceny přihlížeti jest ke všem majetkovým prospěchům, jež pachatel kromě ceny požadoval, sobě nebo jinému dal poskytnouti nebo slíbiti. V §§ech 20 a 28 zákona ze dne 27. dubna 1922, čís. 130 sb. z. a n. stanoví se sice, že pronajímatel trestá se politickou okresní správou, dává-li si poskytnouti nebo slibovati mimo nájemné něco za to, že pronajímá byt, leč to není na závadu použití Šu 8 zákona o lichvě, jsou-li tu jeho předpoklady, poněvadž dle všeobecných zásad práva trestního nevylučuje současná trestnost administrativní současně trestnosti soudní. V tomto případě je dle zjištění rozsudku nepochybně, že 10.000 Kč bylo požadováno a přijato jen proto, že dosavadní nájemné neposkytovalo obžalovanému dostatečné úplaty a že zvýšení nájemného přípustným způsobem, totiž dle směrnic zákona čís. 130 z roku 1922, neodpovídalo by nikdy přáním jeho. Rozsudek dále zjišťuje, že požadování stalo se jen využitím nesmírné nouze o byty, tudíž využitím mimořádných poměrů válkou vyvolaných. Tím jsou splněny všechny zákonné podmínky Šu 8 zákona o lichvě. A přičilo by se zajisté intencím zákona, by neposkytovala by se plná ochrana zákona strádajícímu obyvatelstvu právě v tom, kde nouze jeho byla zvláště tísnivá a vykořisťování jeho zvláště citelným. Nalézací soud vystihuje správně, že stanovisko zmateční stížnosti vedlo by k obcházení zákona o lichvě a činilo by jej illusorním, poněvadž každému pronajímateli by bylo možno uniknouti přísnosti zákona tím jednoduchým způsobem, že by si dal poskytnouti za užívání bytu nájemné sice nepatrné, avšak za to bez trestu značnou úplatu na tak zvaném odstupném.

Čís. 1470.

Koaliční zákon ze dne 7. dubna 1870, čís. 43 ř. zák.

Organizační stávka nespadá pod ustanovení Šu 3 koal. zák. Ztýrání, až z toho vzešlo poranění napadeného, jest násilím dle Šu 98 a) tr. zák.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1924, Kr I 383/23.)